

Preek Genesis 14:18-21, Hebr. 7:1-17, Avondmaal

“En Melchisedek, de koning van Salem, bracht brood en wijn....”

Melchisedek een wonderlijk figuur. In het bijbelboek Genesis zijn er zeggen en schrijven drie bijbelverzen aan hem besteed. En het is dat zijn naam nog voorkomt in het bijbelboek Hebr. anders was er helemaal weinig over hem te zeggen. In hoofdstuk 5:10 en in hoofdstuk 6:20 wordt hij genoemd. Beide keren wordt gezegd dat de Here Jezus Hogepriester is naar de ordening van Melchisedek. De schrijver van de Hebr. citeert hier Psalm 110. In deze Messiaanse psalm, een psalm die gaat over de Messias die, toen in de tijd van de psalmen, nog moest komen, wordt ook gezegd dat de Messias priester voor eeuwig is naar de wijze van Melchisedek.

Wie is deze Melchisedek en wat betekent het dat Jezus Hogepriester is naar de wijze, of de ordening van Melchisedek?

Melchisedek wordt genoemd in de geschiedenis van Abraham. Hij kwam Abraham tegemoet met brood en wijn nadat Abraham gedwongen werd oorlog te voeren met Kedorlaomer. Hoe heeft dit kunnen gebeuren?

In die tijd was er een bondgenootschap van verschillende koningen onder leiding van Kedorlaomer, die oorlog voerde in de buurt van Sodom en Gomorra. Twaalf jaar lang had Kedorlaomer de koningen van Sodom, Gomorra, Adma, Seboïm en Bela in zijn macht gehouden en toen hadden deze koningen besloten de krachten te bundelen en niet langer af te wachten. Maar dit liep uit op een nederlaag voor deze koningen en Kedorlaomer plunderde de steden. De vrouwen uit die steden werden gevangen genomen en ook Lot en zijn bezittingen werden meegenomen. Toen Abram dit hoorde bracht hij een leger op de been. Er staat dat dit leger bestaat uit mensen die in Abrams huis geboren zijn, 318 mannen. Nou dat laat wel zien dat Abram geen kleine jongen is, hij is een machtige herdersvorst. Met dit leger ging Abram achter Kedorlaomer aan en heroverde alle bezittingen en bevrijdde de vrouwen en ook Lot werd bevrijd.

Toen Abram terugkwam uit de strijd kwam hem Melchisedek tegemoet. Melchisedek wordt hier de koning van Salem genoemd. Salem wordt in Psalm 76:3 ook genoemd. Daar staat dat *de tent van God, de tabernakel, in Salem staat*. Hieruit mogen we

concluderen dat Salem dezelfde plaats is als Jeru-salem. Dat is immers de plaats waar de tabernakel staat. Behalve dat Melchisedek de koning is van Salem is hij ook priester van God, de Allerhoogste. Er was in de tijd heel veel afgoderij, maar blijkbaar waren er ook nog mensen die de Here God vereerden. Een andere tijdgenoot van Abraham, waar we ook van weten dat hij God kent, is Job. Hoe God zich geopenbaard heeft aan Melchisedek weten we niet. Maar dat hij God kent is wel duidelijk. Ook uit het feit dat Abraham zich door hem laat zegenen en aan Melchisedek een tiende van de buit geeft, blijkt wel dat Abraham hem als een 'geloofsbroeder' beschouwt.

Nu kwam het in die tijd vaker voor dat een koning tegelijkertijd priester was. Later heeft de Here God in de wetgeving vastgelegd dat dit niet mocht in Israel. De koningen moesten uit het huis van David komen en de priesters uit het huis van Aäron, uit de stam Levi. En daarmee werd voorkomen dat de politieke macht en de geestelijke macht bij dezelfde persoon kwam te liggen. Zeg maar, een scheiding van kerk en staat. Maar nu bij Melchisedek zien we deze ambten in één persoon verenigd.

De schrijver van de Hebreënbrieff gaat nu uitleggen wat het betekent dat Jezus hogepriester is naar de ordening van Melchisedek. Ik zei net al dat in de Joodse wet de koningen van David afstamden en de priesters van Aäron. Van de Here Jezus weten we dat hij afstamt van David. In die zin is Hij een koningszoon. Maar als afstammeling van David kan Hij geen priester zijn. Vandaar dat de schrijver teruggrijpt op Melchisedek. Hij ziet in deze Melchisedek een voorafschaduwing van Christus. En dat gaat hij onderbouwen.

In de Joodse traditie is afstamming altijd heel belangrijk. Om dienst in de tempel te kunnen doen, moet je kunnen aantonen dat je een Leviet bent en dus afstamt van Levi. Om priester te zijn, moet je kunnen aantonen dat je van Aäron afstamt. Ook de vele geslachtsregisters in de bijbel tonen het belang van de afstamming. Denk maar aan Matteus 1 waar het geslachtsregister van Jezus als zoon van David en zoon van Abraham staat uitgewerkt. Matteus schrijft zijn Evangelie voor Joodse lezers en daarom begint hij met aan te tonen dat Jezus van Abraham afstamt en David. Van Abraham is het immers bekend dat door zijn nageslacht alle volken gezegend zullen worden. Een heenwijzing naar Jezus. En de Here God had David beloofd dat zijn

nakomelingen voor altijd op de troon zou zitten. Ook een heenwijzing naar Jezus. Ziet u hoe belangrijk zo'n geslachtsregister is?

Nu is het wonderlijke dat er van Melchisedek niets staat vermeld over afstamming. We weten niet wie zijn vader of moeder is, of wie zijn zonen zijn. Sommigen menen dat de Melchisedek die Abram tegemoet kwam Christus zelf is, persoonlijk zie ik hem meer als een type van Christus. Als de tekst zegt dat hij geen vader of moeder heeft, bedoelt ze te zeggen dat er geen geslachtsregister van hem bekend is (zie vs. 3). En omdat zowel het hogepriesterschap als het koningschap van vader op zoon overgaat en er van Melchisedek geen zonen bekend zijn is hij als het ware voor eeuwig priester. De schrijver van de Hebreeënbrief gebruikt dus het afwezig zijn van een geslachtsregister bij Melchisedek als onderbouwing voor twee dingen, nl. dat Christus koning en priester tegelijk kan zijn en dat dit priesterschap ook voor eeuwig kan zijn.

Ook laat hij zien dat de naam en het koningschap van Melchisedek een heenwijzing zijn naar de Here Jezus Christus. In de bijbel zien we vaak dat de naam iets zegt over de wie de persoon is. Door de woorden Melchisedek en Salem te vertalen toont hij aan hoe groot de overeenkomst is tussen Christus en Melchisedek. De naam Melchisedek betekent namelijk *koning der gerechtigheid*. En het woord Salem betekent *vrede*. Koning van Salem betekent dus *vredevorst*. De Hebreeën herkenden in deze beide benamingen meteen een verwijzing naar de profetie van Jesaja 9:5 over de Messias, die wij vaak in de kersttijd lezen: *Want een kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij rust op zijn schouder en men noemt hem Wonderbare Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst.....* daar heb je het. Vredevorst – Koning van Salem. En als je in deze profetie van Jesaja een klein beetje verder leest dan staat daar dat deze Vredevorst zijn koninkrijk sticht met *recht en gerechtigheid*. Dat is de betekenis van de naam van Melchisedek. Koning der gerechtigheid. In deze Messiaanse profetie komen dus de betekenissen van Melchisedek en de betekenis van koning van Salem in één vers samen en worden ze betrokken op de Messias die komt.

Tenslotte onderbouwt de schrijver van de Hebreeënbrief dat het priesterambt van Melchisedek groter is dan het priesterambt van de Levieten. Hiermee wil hij dus

zeggen dat Christus, die volgens de ordening van Melchisedek priester is, ook groter is dan de priesters die in de tempel dienst doen. De schrijver geeft twee redenen:

De priesters ontvangen de tienden van het volk. Zo ging dat in Israel. Eigenlijk is het zo dat de Levieten de tienden van het volk ontvingen en dat de priesters weer de tienden van de Levieten ontvingen. Voor zowel het volk als de priesters geldt dat ze nakomelingen zijn van Abraham. Het zijn broeders en in die zin zijn ze gelijkwaardig. Maar Melchisedek ontving de tiende van Abraham. En Abraham is groter dan zijn nakomelingen. Hij is het hoofd van de familie. En Abrahams nakomelingen waren als het ware in zijn lendenen (vs. 10). Voor ons een beetje een vreemde redenering, maar Abraham vertegenwoordigt hier zijn hele nageslacht. In de bijbel denkt men veel meer in de lijn van geslachten. Voor die tijd was het niet moeilijk om bijvoorbeeld te aanvaarden dat wij allen 'in Adam zondigden' en deel hebben aan zijn zonden. Voor de individualistische mens van vandaag is dat veel moeilijker te begrijpen. Omdat de Levieten in Abrahams lendenen waren, gaven zij dus in Abraham een tiende aan Melchisedek en dat laat dan de grootte van Melchisedeks priesterschap zien. De mindere Levieten gaven hun tienden in Abraham aan de meerdere Melchisedek. En dat geldt ook voor het zegenen. In vs. 7 staat dat het mindere door het meerdere wordt gezegend. Melchisedek is de meerdere van Abraham, dus dan is hij helemaal de meerdere van Abrahams nageslacht. En daarom trekt de schrijver van de Hebreeënbrief de volgende conclusie:

omdat de Here Jezus hogepriester is naar de verordening van Melchisedek, is Hij ook groter dan Abraham en dus is zijn priesterdienst groter dan de Levitsche priesterdienst in de tempel.

Ik zei aan het begin van de preek al dat de Hebreeënbrief Ps. 110 citeert. In deze psalm profeteert David dat er iemand zal komen, die priester zal zijn op dezelfde manier als Melchisedek. Toen David deze woorden van Psalm 110 opschreef bestond de priesterdienst in de tabernakel al lang. En toch geeft David aan dat dit Levitsche priesterschap niet voldoet. En daar gaat Hebr.7:11 op in. Als dat Levitsche priesterschap het volmaakte had gebracht, dan zou er geen nieuw priesterschap meer nodig zijn. En nu blijkt dat juist wèl nodig te zijn. En omdat het Levitsche priesterschap die volmaaktheid niet kan brengen, is de regelgeving rondom het priesterschap die in de wet is vastgelegd ook niet langer van kracht. Dit was voor de Joodse lezers vast niet makkelijk. Hoe kun je nu de instellingen die door Mozes

gegeven zijn opzij zetten? De wet is toch van God gegeven, de wet is toch heilig, dat kun je toch niet loslaten? Daarom is het ook zo mooi dat de schrijver van de Hebreeënbrief vanuit de bijbel zelf aantoont dat dit moest gebeuren. Mozes zelf heeft al verteld over Melchisedek, en David heeft in de psalmen beschreven dat de komende Messias 'naar de wijze van Melchisedek' priester zou zijn. Zoals Melchisedek zijn priesterdienst zal vervullen zonder dat hij uit het huis van Aäron kwam, zo zal Jezus dat ook doen. En zoals Melchisedek koning en priester tegelijk was, zo zal Jezus dat ook zijn, en daarmee dus afwijken van wat de wet van Mozes heeft gezegd. Want die wet heeft volgens vs. 19 in geen enkel opzicht het volmaakte gebracht. Er moet iets nieuws komen.

De schrijver van de Hebreeënbrief heeft zijn Joodse lezers geprobeerd te overtuigen dat God zelf in de bijbel al heeft duidelijk gemaakt dat de priesterdienst en de offerdienst in de tabernakel en later in de tempel prachtige symbolen zijn van Gods vergevende liefde, maar dat ze niet konden voldoen. Er was behoefte aan een betere priesterdienst en een volmaakt offer. En Melchisedek mocht al een type zijn van de Messias die deze priesterdienst kwam vervullen en met zijn offer eens en voor altijd verzoening van zonden tot stand kwam brengen. Het was geen makkelijk gedeelte maar misschien kunnen we een aantal dingen onthouden waarin Melchisedek een richtingaanwijzer naar Christus is.

Melchisedek is als koning van Salem de vredevorst. Zo heeft Jezus zich al eens laten toejuichen "Hosannah, de Zoon van David...." bij de intocht in Jeruzalem. We hebben gezien dat Salem hetzelfde is als Jeru-Salem. Jezus zal als Hij terugkomt als vredevorst regeren vanuit Jeruzalem. Zoals Melchisedek Vredevorst en Koning der gerechtigheid is, zo zal de Here Jezus dat ook zijn.

Zoals Melchisedek koning en priester was zonder opvolgers, er is geen stamboom, zo is de Here Jezus koning en priester voor eeuwig. Aan het priesterschap en koningschap van Jezus komt geen eind.

Zoals Melchisedek tienden ontving van Abraham, zo ontvangt de Here Jezus ook onze giften en gaven. Abraham had als overwinnaar zelf het recht om de buit te houden, maar hij erkent hiermee dat Melchisedek priester van de Allerhoogste God is. Abrahams gift was vrijwillig. En zo hoort dat ook bij onze giften te zijn. Omdat we de Here Jezus erkennen als onze grote Verlosser en Heer dragen wij bij aan de

gemeente, aan de zending en al die andere dingen die bijdragen aan het zichtbaar maken van Jezus in deze wereld.

Nu gebiedt de eerlijkheid mij te zeggen dat het feit dat Melchisedek Abraham tegemoet kwam met brood en wijn verschillend wordt uitgelegd. Sommigen zien hier een soort verdragsmaaltijd in. Sommigen menen dat Melchisedek slechts de vermoeide manschappen van Abraham kwam voeden. Anderen zien hier een aanwijzing in naar het Avondmaal. Het antwoord is niet met zekerheid te geven. Maar de overeenkomst is natuurlijk wel treffend. Wij mogen vanmiddag vieren dat de Here Jezus ons tegemoet komt met brood en wijn. Zoals Abraham, samen met zijn vermoeide mannen, als het ware zijn voeten onder de tafel van Melchisedek mocht schuiven en versterking mocht ontvangen en tot rust mocht komen, zo mogen wij aanschuiven bij de Here Jezus en versterking voor ons geloof ontvangen en tot rust komen. *“Rust hier maar uit van de strijd. Ik weet best dat het ook de afgelopen weken niet makkelijk is geweest. Hier mag je op adem komen. Zie dit brood en deze wijn. Dat brood wijst op mijn lichaam. En die wijn wijst op mijn bloed. Gebroken en vergoten voor onze zonden. Eens en voor altijd voldoende. Het is volbracht. Ook voor jou. Ik heb het allemaal dik in orde gemaakt. Dat mag je rust geven. Je hoeft je verlossing niet zelf te bewerken, je mag het ontvangen”.*

Dat wil de Here Jezus ons vandaag opnieuw duidelijk maken. Iedere zondag als het Evangelie wordt verkondigd roept Hij het ons als ware toe: weet je hoeveel ik van je houd? Kijk dan naar mijn kruis!

Bij het Avondmaal wordt die Boodschap nog eens dubbel en dwars onderstreept. We krijgen het niet alleen te horen, we krijgen het ook te zien en te proeven. Aan de ene kant niets spectaculairs, gewoon brood, gewoon wijn, of zoals in ons geval gewoon druivesap, een simpele illustratie bij de Boodschap, zodat je het nog beter zult onthouden. En ik zeg het nog maar eens: om deel te nemen hoef je niet een bijzonder soort christen te zijn. Wie uit zichzelf bijzonder is, heeft Jezus niet nodig. Het gaat er juist om dat we beseffen dat wij uit onszelf niet zo veel hebben mee te brengen, maar dat we 100 % afhankelijk van Jezus zijn. We leven van de geef. We leven van genade en eten dan ook genadebrood. Avondmaal vieren is toegeven dat je het zelf niet redt, maar ook dankbaar aanvaarden dat Jezus volbracht heeft wat je zelf niet kunt. Hij droeg de schuld, Hij kocht ons vrij! En daarom heeft het Avondmaal

altijd een beetje die twee kanten. Er is het besef van eigen tekort. Daar kun je je best klein van voelen. Maar het is echt niet de bedoeling dat we daarin rond blijven draaien. De Here Jezus wordt er niet groter van als wij ons ellendiger gaan voelen. Nee, Hij wordt er juist groter van als we Hem met onnoemelijk veel blijdschap en dankbaarheid eren voor die geweldige verlossing die Hij heeft bereid.

Melchisedek kwam Abraham tegemoet met brood en wijn en zegende hem. De Here Jezus wil ons vandaag met brood en wijn tegemoet komen en zegenen. Kom aan tafel, de maaltijd is gereed. Ontspan in mijn liefde. Proef hoeveel ik van je houd.

Namens Hem mogen we elkaar een gezegende Avondmaalsviering toewensen!

Amen

Mei 2012

G.P. Harkamp

Wapenveld